

317 807

Кіровогр.[адська] о-[бла]сть

Олександрівський р-н

Берки Іванова 61

Дзема М.О.

[С.1]

До редакції газети Сільські Вісті.

Описую про 33-й рік мені було 11 років

Я усе запам'ятала який був голод нас було пятеро я була найстарша

Я помню у батька було три клуночки жита на день

батько односив у ліс під купу хмизу ми жили під лісом а наніч забирав на піч

одного разу ще у досвіта нахлинула комісія з желізною штричкою

мама як гукне на нас падайте на клунки і недавайте

як спомню як ми кричали тягли у куток на піч

але отняли у нас забрали і ми осталися без нічого давай ми чухрать

листя липове сушили пекли оладки які були гіркі але з молоком їли

спасала нас дійна корова

батько заберав мамені платки кохти двічі

[С.2]

одвіз на Кавказ

привозив по два пуди кавказької кукурузи і так ми вижили до колосків

як хотілося їсти у думці тільки якби наїстися

По сусідські жила Лекеря у неї було 7 дітей

один Миша умер з голоду а ті їли рогіз

було пренесуть з болота сніп рогозу сядуть з'їдять ідуть по другий.

Жила коло нас Настя Шурпиха два хлопця було померли з голоду

мати пухла а Павлик помер вона у колгоспі украла свиняче корито вложила його

мертвого і возиком везло на кладовище сил нехватало я помагала її возик тягти а

через невелике время я пішла у хату до неї понисла оладки з листя і вона лежала

на печі мертва ну уся від вошей ворушилася мабуть міліони було

[С.3]

я злякалася а потім відвезли сусіди на кладовище

маминого брата розкуркулили який був куркуль мав млина вітряка землі не було

він трудився день і ніч а дітей було 8 і сім'я з 10 чоловік з хати вигнали жив у сажі

господі як вони страдали голодом і холодом але не всі вижили

добре що дядько був великий майстер справляв у колгоспах млини і там лишилися живими

я помню чоловік і жінка носили золоті серги просили мисочку кукурузи але серги

золоті нікому були ненужні то вони у ночі украли у нас по сусідські у Рускаля Иви

корову посліду дослідилися за 9 кілометрів у с. Цветне а корова була уже

зарізана забрали того чоловіка і жінку

[C.4]

привели в колгосп в х. Вдовичено [Вдовичине] Чигиринського р-ну

як били причиняли пальці рук у двері як вони кричали теряли соснанія їх витягали
на двір вони отходили і знов причиняли пальці

яка красива жінка молода коси здорові по коліна привязували до дерева і знов
били ноги пухлі полопали пузирі вода з ніг тече потім пустили

вони у лісі обоє померли

нашо було бить єсть пословиця голод не свій брат недобро заставило красти
корову

і ще пишуть що хліб забирали голодним

ніхто їм недавало ніякого хліба умерали і все

я бачила як баба звали її Стримчих як вона їла білу глину з глиняника

[C.5]

уся ульопана у глину і так коло нього і померла

хто таке сталінське життя пережив не забуде ніколи

я прочитала у газеті як одна активістка писала що хліб гноїли а люди умерали

ніхто негноїв а ховали хоть жменю для себе

але всі активісти забирали до грами усе

писала одна що украла сала кусок і приснесла додому

а чого ви невіддали того сала тим що умерали та несли додому

помним вас хто ви були

бо діти і ті боялися вас

Була і в нас така активістка Капловуха Явдоха уходила у двір і желізною ковінкою

скопувала увесь двір

[С.6]

у хаті діл а що повна піч дітей голодних вона небачила і віслуговувалася перед активом.

Вклонимося цим жертвам сталінізма.

Поставить пам'ятники цим жертвам і ми усі неостанемося в стороні поможемо своїм вкладом.

Дорога редакції описуйте побільше в газеті про ті недобрі времена

Ми будемо дуже вдячні

читаємо і плачемо яке було горе.

Кіровоградська о-[бла]сть

Олександрівський р-н.

с. Берки

Іванова 61

Дзема Марія О.